

Om Nederland in de toekomst te kunnen voorzien in haar energiebehoefte zonder een desastreuze impact op het klimaat – en daarmee de mens – zullen burgers, bedrijven, gemeenten, provincies en de Rijksoverheid zich achter de energietransitie moeten scharen. Dit betekent dat windmolens en zonnepanelen overal zullen herrijzen. Het Nederlandse landschap zal ingrijpend veranderen, ook in uw achtertuin. Er is geen keus.

Schouders eronder dus? Het aandeel duurzame energiebronnen blijft nog altijd achter op de doelstellingen (CBS, 2017). Momenteel wordt er vanuit de overheid geschermd met het Energieakkoord van 2018 om nieuwe vaart achter de energietransitie te zetten. Maar waarom zouden we strengere doelstellingen dan de huidige ineens wel halen, als dezelfde argumenten om te veranderen blijven gelden? Met andere woorden; de doelstellingen zijn het probleem niet.

Eind 2017 oordeelde de Raad van State dat de eigenaar van een stuk land bepaalt, onafhankelijk van voor- of tegenargumenten, wat er op het land geplaatst mag worden. De uitspraak werd gedaan als gevolg van een aangespannen rechtszaak door buurtgemeenschappen in Drenthe. Het zorgde voor onrust binnen de gemeenschap omdat de windmolens letterlijk door de strot van de buurtgemeenschappen worden geduwd. Daarnaast kopte het NRC in augustus 2017 “Wind is voor Zuid-Holland nu een besmette term”. Burgers zijn bang voor ingrijpende veranderingen van het landschap en overlast door de wiekslag. Het artikel spreekt van een ondemocratische gang van zaken omdat burgers het gevoel hebben gekregen niet gehoord te worden in het besluitvormingsproces. En dus het proces dwarsbomen, want het ging wel om hun achtertuin. Het resultaat? Het is nu al zo goed als zeker dat de landelijke doelstelling van 6.000 megawatt aan windmolens op land in 2020 niet gehaald wordt.

Hoe kan het dat een vooruitstrevend, welvarend land als Nederland niet in staat is om haar eigen doelstellingen te halen? Het economische argument houdt geen stand. Onderzoek uit Nature (2015) wijst uit dat de rem op economische groei groter is wanneer klimaatverandering doorzet, dan wanneer de energietransitie doorgezet wordt. En dan zijn extra kosten van klimaatverandering als gevolg van stijgende zeespiegels en grotere schades als gevolg van extreme weersomstandigheden niet eens meegerekend. Conclusie: de energietransitie kost niks, maar levert juist wat op. Ook in economische zin. Dit feit én de dramatische gevolgen wanneer we op huidige voet doorgaan, het lijkt Nederlanders niet te verenigen. Dat doet pijn.

Nederland is een democratie. Er zijn principes, normen en waarden die Nederlanders delen en van elkaar mogen verwachten. Eén daarvan is het principe van wederkerigheid – het beantwoorden van een gift met een tegengift. Dit zou in mijn ogen in de toekomst wel eens de oplossing voor het laten slagen van de energietransitie kunnen zijn. Overheid, geef de burger inspraak en zeggenschap, iedereen is tenslotte belanghebbende en verdient een stem in een zaak zo urgent als klimaatverandering. Burger, beantwoord dit en doe uw plicht. Wees rationeel en goed ingelicht, denk vanuit het landsbelang en beantwoord de gift van de overheid op een gepaste manier. U heeft niks aan het verdedigen van eigenbelangen als het voortbestaan van de Nederlandse samenleving op het spel staat. En degenen die geen inspraak willen? Als u niet wilt meedenken heeft u maar te slikken wat de rest bedenkt – en dat zou best eens een windmolen in uw eigen achtertuin kunnen zijn.

